

Frykter avtaleløs brexit:

Norsk laks kan råtne på grensa

Halvparten av den ferske laksen britene spiser, kommer fra Norge. Bli grensene harde kan fisken råtne før den når Storbritannia.

19. SEPTEMBER 2019 KL. 5.51

Av [Jesper Nordahl Finsveen](#) og [Hans Arne Vedlog \(Foto\)](#)

LONDON / DOVER (Dagbladet): Flankert av høye, hvite kalkklipper og middelhavsblå sjø kjører vogntogene ut av P & O-ferja og rett ut på en trafikkmaskin. Den snirkler seg rundt og over åskammene og fører over 7000 vogntog av eller på britiske motorveier hver eneste dag.

Mange av lastebilene har fersk norsk laks i lasten.

I underkant av 80 000 tonn fersk laks eksporteres direkte fra Norge til det britiske øyriket hvert år, og ytterligere noen tusen tonn tar en liten omvei før fisken når britiske forbrukere, ifølge tall fra Norsk Sjømatråd.

Til sammen utgjør det litt over 55 prosent av all fersk laks som blir servert på britiske tallerkener.

FLASKEHALS: Havna i Dover er Storbritannias viktigste, og kan bli en av Storbritannias største utfordringer ved en avtaleløs brexit. Foto: Hans Arne Vedlog / Dagbladet

En stor andel av fisken kommer i land under de hvite kalkklippene i havnebyen Dover, men nå frykter den britiske regjeringa og norsk fiskerinæring at Storbritannias viktigste havn kan bli Storbritannias største flaskehals.

To døgn venting

31. oktober skal britene etter planen ut av EU. Skjer det uten en avtale, kan det igjen bety harde grenser. Da må hvert eneste vogntog som kommer i land i Dover og andre havner gjennom strengere tollregimer.

Gjennom den såkalte «operasjon Yellowhammer» har den britiske regjeringa selv spekulert på hva de verst tenkelige utfallene av en avtaleløs brexit kan bli. I dokumentene regjeringa ble tvunget til å offentliggjøre i forrige uke, skriver de at lastebiler risikerer forsinkelser på opptil to og et halvt døgn i Dover

SPENNING: Hans Frode Kielland Asmyhr er Norsk sjømatråds spesialutsending til Storbritannia, og beskriver en spenning hos norsk sjømatindustri. Foto: Hans Arne Vedlog / Dagbladet

- For alle, både Norge og Storbritannia, er det verst tenkelige utfallet at logistikken inn til øya stopper helt opp. Det vil gjelde veldig mange bransjer, men vil være spesielt kritisk for ei næring som i stor grad selger ferske varer, sier Hans Frode Kielland Asmyhr, Norsk sjømatråds spesialutsending til Storbritannia.

Han forteller om en norsk fiskerinæring som i usikkerheten føler på en betydelig spenning knyttet til brexit. Den spenningen har gjort utslag i en betydelig økning i antall henvendelser til Asmyhr og kontoret til Norsk Sjømatråd ved Oxford Circus i London.

- Dette er ikke bare kritisk for oss, men også de gode partnerne vi har. Det er virksomheter her med en produksjon som er helt avhengig av at det er fersk norsk laks på veien hele tida.

- *Risikerer sjømatnæringa at norsk fisk råtner i vogntog før de når Storbritannia?*

- **Det er et verst tenkelig utfall vi ikke kan avskrive, men vi har tro på at ting vil løse seg hvis situasjonen oppstår.**

Føler seg maktesløse

I Dover er avstanden til fastlands-Europa på sitt minste, men det var alt annet enn nærhet til Europa byen stemte for i 2016. 62,2 prosent av befolkningen stemte for brexit. Tre år seinere kan innbyggerne her bli skilsmisens første ofre.

OPTIMIST: - Næringslivet vil alltid klare seg, sier David Foley (t.v.) om farene ved envtaleløs brexit. Foto: Hans Arne Vedlog / Dagbladet

- «På en dårlig dag kan du se Frankrike». Det husker jeg faren min sa til meg ofte, sier David Foley, lederen av Dover Chamber of Commerce, et næringslivsforum, og peker over mot Frankrike og Calais.

Den dresskledde mannen ler hjertelig med hele kroppen, men får straks en mer alvorlig mine over ansiktet når emnet som opptar hele landet - brexit - kommer opp.

MOTSTAND: Foley er leder for næringsforumet i Dover, og mener befolkningen har bygget seg opp motstandsdyktighet gjennom generasjoner. Foto: Hans Arne Vedlog / Dagbladet

- **Næringslivet vil alltid klare seg, sier Foley.**

Dover var den britiske frontlinjen under krigen. Her traff den første tyske bomba. Folket her har en naturlig motstandsdyktighet, bygget opp gjennom generasjoner, legger han til.

Like fullt representerer han over 1000 forretningsledere i Dover, og mange av dem føler seg maktesløse nå om dagen, forteller han.

- Myndighetene har ikke koordinert dette slik de burde ha gjort. De har ikke sett på alternativer i nærheten. Det sitter folk på myndighetskontorene sine som ikke stiller oss de rette spørsmålene, sier Foley.

Tre tiår med trøbbel

Ikke er de interessert i å lytte heller, mener Tony Thompson. At det kan bli lange køer med lastebiler i Dover, er heller ikke noe nytt, forteller han. Det har byen vært vitne til i snart tre tiår.

GAMLE PROBLEMER: Tony Thompson har alltid handlet med Europa, og mener problemene Dover vil møte etter brexit, er de samme de har hatt i tre tiår. Foto: Hans Arne Vedlog / Dagbladet

- Vi har hatt disse problemene siden 1990, sier Thompson, som nå tilrettelegger for import til Storbritannia og tidligere eide et transportselskap.

Hvis det er uvær i Dover, og ferjene ikke går, brukes motorveien som parkeringsplass for lastebiler. Dover er allerede en flaskehals, bare ikke hele tida, forteller Thompson. Skulle det bli enda verre, har britiske myndigheter gjort klar en nedlagt lufthavn i nærheten som parkeringsplass for vogntog.

«Det er ille her hele tida. Det blir bare verre litt lenger.» *Tony Thompson, forretningsseier.*

Thompson peker ned mot havna.

- Det er ikke nok parkeringsplasser der. Det er egentlig ikke noen parkeringsplasser i det hele tatt. Havna er bygget sånn at lastebilene skal kjøre rett ut på motorveien så fort de kommer i land. Det er ille her hele tida. Det blir bare verre litt lenger, kanskje, sier han om en avtaleløs brexit.

Foley, lederen av forretningsforumet, er enig.

- Dette er systematiske problemer. Å legge skylda på brexit, blir ikke riktig. Vi er nokså forberedt, men vi kan ikke forberede oss på ting som blir tvunget på oss, sier han.

I Dover kan dårlig vær lamme handelstrafikken fra Europa. Nå forbereder Storbritannias viktigste havn seg på etterdønningene av en politisk orkan

<< END >>